

מבוא לכלכלה א' (לכלכלנים) 71709
ד"ר יוסי מעלם
בחינה סופית מועד א' תשס"ה (30.1.2005)

סמך/י ב- X (על ידי עט כחול או שחור בלבד) את התשובה הנכונה ביותר בלבד, בדף התשובות שבעמוד הבא. אם שינית את דעתך, השחרי את הריבוע השגוי וסמך/י אחר.
שאלה שלא תסומן בה אף תשובה או שתסומן יותר מתשובה אחת תחשב כשגויה.
סדר התשובות בכל שאלה הוא א, ב, ג, ד, לפי הסדר.
אין להשתמש בדפי טיוטה או בכל נייר אחר.
ניתן להשתמש במחשבון כיס.
ניתן להשתמש בגוף הבחינה כבדף טיוטה (פרט לעמוד הבא – דף התשובות).
אין לנתק את דפי הבחינה והתשובות זה מזה. עליך להגיש אותם כיחידה אחת.
יש להרחיק כל חומר כתוב וטלפונים סלולריים ממקום הישיבה!
משך הבחינה שעתיים וחצי בדיוק.

הנחות עבודה

- בתשובותיכם התבססו על ההנחות שנלמדו בכיתה, אלא אם מניסוח השאלה עולה במפורש אחרת. להזכירכם:
 1. עקומת התמורה קעורה אלא אם אפשר להבין אחרת מנתוני השאלה.
 2. עקומות הביקוש יורדות משמאל לימין ועקומות ההיצע עולות משמאל לימין אלא אם אפשר להבין אחרת מנתוני השאלה.

בהצלחה!

ת.ז.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

דף תשובות – מבוא לכלכלה א'

מספר תשובה				מספר שאלה
ד	ג	ב	א	
			X	1
			X	2
	X			3
X				4
	X			5
	X			6
		X		7
	X			8
			X	9
			X	10
X				11
		X		12
			X	13
	X			14
	X			15
X				16
X				17
	X			18
		X		19
		X		20

בהצלחה!

1. משק מייצר שני מוצרים. איזה מהטענות הבאות אינה מסבירה את קעירות עקומת התמורה:
- א. המוצרים מיוצרים על ידי שני גורמי ייצור כאשר לגורם ייצור אחד יש יתרון מוחלט בייצור שני המוצרים על גורם הייצור השני.
 - ב. המוצרים מיוצרים על ידי גורם ייצור יחיד לו תפוקה שולית פוחתת בייצור שני המוצרים.
 - ג. המוצרים מיוצרים על ידי שני גורמי ייצור כך שלייצור כל מוצר נזקקים בו זמנית לשני גורמי הייצור ביחסים שונים.
 - ד. המוצרים מיוצרים על ידי שני גורמי ייצור כאשר לגורם ייצור אחד יש יתרון יחסי בייצור אחד המוצרים.

2. במשק 300 פועלים ו-300 מכונות. לייצור יחידה אחת של X דרושים 3 פועלים וגם 2 מכונות. לייצור יחידה אחת של Y דרושים 6 פועלים ו-10 מכונות. אם המשק מייצר 75 יחידות מ- X , הרי:

- א. כל הפועלים מועסקים אך יש 25 מכונות שאינן עובדות.
- ב. כל הפועלים מועסקים אך יש 20 מכונות שאינן עובדות.
- ג. כל המכונות עובדות אך יש 30 פועלים שאינם מועסקים.
- ד. כל המכונות עובדות אך יש 20 פועלים שאינם מועסקים.

3. נתון משק בו כל הצרכנים זהים. ידוע כי הכנסות כל הצרכנים עלו ובו בזמן חל גם צמצום בהיצע המוצר Y המשמש כמוצר משלים ל- X . מכאן בשוק X :

- א. אם המוצר X נייטרלי ייתכן שהכמות הנצרכת ממנו תעלה.
- ב. אם המוצר X נחות ייתכן שהכמות הנצרכת ממנו תעלה.
- ג. אם המוצר X נורמלי ייתכן שהכמות הנצרכת ממנו תרד.
- ד. אם המוצר X נחות ייתכן שהכמות הנצרכת ממנו לא תשתנה.

4. בשני משקים מייצרים שני מוצרים, תפוזים ורובים, בעזרת גורם ייצור יחיד - פועלים. במשק א' פועל יכול לייצר 10 תפוזים או 15 רובים, ובמשק ב' פועל יכול לייצר 6 תפוזים או 27 רובים. מחיר אפשרי של תפוז (במונחי רובים) כך שיתקיים סחר בין שני המשקים הוא:

- א. 6.
- ב. 1.
- ג. 5.
- ד. 2.

5. ניתן לגדל שעורה על ידי שדה ופועלים. כמו כן ידועים הנתונים הבאים עבור שדה כלשהו:

מספר פועלים	תפוקה שולית של פועל (בק"ג שעורה)
0	-
1	10
2	?
3	7
4	3

למרות שהתפוקה השולית של שני פועלים אינה ידועה, ידוע כי התפוקה השולית של פועלים פוחתת מהפועל הראשון. מכאן, התפוקה הממוצעת של שלושה פועלים יכולה להיות:

- א. 6.5
- ב. 7.5
- ג. 8.5
- ד. 9.5

6. ידועים הנתונים הבאים לגבי מבנה העלויות של יצרן X. ליצרן עלות קבועה בגובה 4. העלות הממוצעת בייצור של 6 יחידות היא 20. העלות הממוצעת המשתנה בייצור של 7 יחידות היא 18. מכאן:

- א. העלות השולית בייצור יחידה 7 היא 6.
- ב. במעבר מיחידה 6 ל-7 העלות הממוצעת עולה.
- ג. העלות השולית בייצור יחידה 7 היא 10.
- ד. ייתכן שבמעבר מיחידה 6 ל-7 העלות הממוצעת לא משתנה.

7. לייצור מוצר X משתמשת הפירמה בפועלים ובנוסף שוכרת הפירמה מבנה שעלותו קבועה. התפוקה השולית של הפועלים פוחתת מהפועל הראשון. אם ירדו דמי השכירות שהפירמה משלמת עבור המבנה אזי בטווח הארוך:

- א. לא יחול שום שינוי בעקומת ההיצע.
- ב. טווח המחירים בו הפירמה מוכנה למכור כמות חיובית יגדל.
- ג. ההיצע יקטן (עקומת ההיצע תזוז כלפי מעלה).
- ד. ההיצע יגדל (עקומת ההיצע תזוז כלפי מטה).

8. פירמה תחרותית מייצרת מוצר X בעזרת גורם ייצור משתנה אחד וגורם ייצור קבוע אחד. ידוע כי בתחילה התפוקה השולית עולה ומכמות מסוימת של גורם הייצור המשתנה התפוקה השולית פוחתת. בתחום בו התפוקה השולית של גורם הייצור המשתנה פוחתת בהכרח:

- א. עקומת AVC בעלייה.
- ב. עקומת MC מעל לעקומת AC.
- ג. כל התשובות האחרות אינן נכונות.
- ד. עקומת AC בירידה.

9. בתחרות משוכללת עלה הביקוש למוצר וכתוצאה מכך עלה מחיר המוצר ב- 3 שקלים. בשיווי המשקל החדש:

- א. ערכה של העלות השולית בכל פירמה זהה.
- ב. ייתכן כי רווחי הפירמות יקטנו בהשוואה לשיווי המשקל המקורי.
- ג. ייתכן כי פדיון היצרנים יקטן בהשוואה לשיווי המשקל המקורי.
- ד. ייתכן כי התפוקה של פירמה המייצרת בענף תקטן בהשוואה לשיווי המשקל המקורי.

10. הניחו כי בשוק למוצר תחרותי מעוניינת הממשלה לקבוע מחיר מקסימום הנמוך ממחיר שיווי המשקל המקורי. איזו אפשרות מבין הבאות לא תביא לתוצאה זו:

- א. הטלת מס קבוע ליחידה.
- ב. הענקת סובסידיה קבועה ליחידה.
- ג. מכירה מתוך מלאי המוצר הנמצא במחסני הממשלה.
- ד. מדיניות קיצוב בין הצרכנים.

11. עקומת הביקוש למוצר X היא גמישה לחלוטין ועקומת ההיצע עולה משמאל לימין. ידוע כי בשיווי משקל תחרותי הכמות המיוצרת היא 40. כעת מעניקה הממשלה סובסידיה של 2 שקלים לכל יחידת X. מכאן:

- א. רווחי היצרנים יעלו ב- 80 שקלים.
- ב. הוצאות הצרכנים לא ישתנו.
- ג. המחיר לצרכן יעלה ב- 2 שקלים.
- ד. רווחי היצרנים יעלו ביותר מ- 80 שקלים.

12. בשוק למוצר X קיימים שני סוגי יצרנים: יצרני השפלה ויצרני ההר. עקומת הביקוש היא בעלת גמישות יחידתית. במצב המוצא שוק X נמצא בשיווי משקל תחרותי. כעת נתון כי הממשלה מעניקה סובסידיה לכל יחידה מיוצרת ליצרני ההר בלבד. בשיווי המשקל החדש בהשוואה למקורי:

- א. המחיר לכל יצרן ירד ולכן הרווח של כל יצרן ירד.
- ב. הרווח של יצרני ההר יעלה והרווח של יצרני השפלה ירד.
- ג. הפדיון הכולל (כולל הסובסידיה) של יצרני ההר לא ישתנה וגם הפדיון הכולל של יצרני השפלה לא ישתנה.
- ד. העלות הכוללת של יצרני השפלה תעלה.

13. בשוק התפוחים עקומת ההיצע עולה משמאל לימין ועקומת הביקוש קשיחה לכל אורכה ויורדת משמאל לימין. בשיווי משקל נקבע מחיר של 30 שקלים. כעת עולה ההיצע ומחיר המוצר יורד ל-20 שקלים. בשיווי המשקל החדש בהשוואה למקורי:

- א. הכמות המיוצרת תעלה בפחות מ-50%.
- ב. הכמות המיוצרת תעלה ביותר מ-50%.
- ג. ייתכן שפדיון היצרנים יעלה.
- ד. אם המוצר נייטרלי הכמות הנצרכת ממנו לא תשתנה.

14. שני מוצרים X ו-Y הם מוצרים משלימים ונסחרים בשווקים תחרותיים. עקומת ההיצע של מוצר X קשיחה לחלוטין ושאר העקומות רגילות (עקומות הביקוש בשני השווקים יורדות משמאל לימין ועקומת ההיצע של Y עולה משמאל לימין). עלייה במחיר חומר הגלם המשמש לייצור מוצר Y תביא:

- א. לירידה בכמות המיוצרת של מוצר X ולירידה במחירו.
- ב. לאי שינוי בכמות המיוצרת של מוצר X ולעלייה במחירו.
- ג. לירידה במחירו של X ולירידה בסך הפדיון של היצרנים המייצרים X.
- ד. לעלייה במחירם של שני המוצרים.

15. הממשלה מטילה מס על יצרני החלב המיועד לייצור גבינות. כתוצאה מכך:

- א. מחיר הריבה (מוצר תחליפי לגבינה) ירד.
- ב. מחיר הגבינה לצרכן ירד.
- ג. מחיר הריבה (מוצר תחליפי לגבינה) יעלה.
- ד. מחיר המספוא (חומר הגלם לייצור חלב) יעלה.

16. בשוק למוצר X קיים ביקוש מקומי (עקומת הביקוש המקומי יורדת משמאל לימין) וגם ביקוש ליצוא (גמיש לחלוטין). ההיצע המקומי עולה משמאל לימין. הניחו כי במצב המוצא ישנה צריכה מקומית וגם יצוא של המוצר. עתה מועלות שתי הצעות חלופיות:

הצעה 1 – לתת סובסידיה ליצוא בגובה של שקל אחד ליחידת X.

הצעה 2 – לתת סובסידיה ליצור בגובה של שקל אחד ליחידת X.

בין שתי החלופות:

- א. הכמות שתיוצר בשתייהן שונה.
- ב. הכמות ליצוא בחלופה 1 קטנה מהכמות ליצוא בחלופה 2.
- ג. המחיר לצרכן בחו"ל בחלופה 1 גבוה בשקל מאשר בחלופה 2.
- ד. המחיר לצרכן המקומי בחלופה 1 גבוה בשקל מאשר בחלופה 2.

17. אי היעילות בהקצאת המקורות בשוק מונופוליסטי מתבטאת בכך:

- א. שבמחיר השוק הצרכן אינו על עקומת הביקוש שלו.
- ב. שרווחי המונופול אינם מקסימליים.
- ג. שעודף היצרן נמוך יותר מזה שבשוק תחרותי.
- ד. שהעלות השולית אינה שווה למחיר.

18. בשוק למוצר X קיים היצע מקומי (עקומת ההיצע המקומי עולה משמאל לימין) וגם היצע מיבוא (גמיש לחלוטין). הביקוש המקומי יורד משמאל לימין. הניחו כי במצב המוצא ישנו ייצור מקומי וגם יבוא של המוצר. אם יוטל מכס (מס על היבוא) בגובה של 2 שקלים ליחידת X (הניחו כי גם לאחר הטלת המכס קיים יבוא):

- א. הייצור המקומי ירד והכמות המיובאת תרד.
- ב. המחיר לצרכן המקומי יהיה נמוך ב-2 שקלים מהמחיר ליצרן המקומי.
- ג. הייצור המקומי יעלה והמחיר לצרכן המקומי יעלה ב-2 שקלים.
- ד. המחיר לצרכן המקומי יהיה גבוה ב-2 שקלים מהמחיר ליצרן המקומי.

19. ניתן להשקיע במכונה שמשך חייה שנתיים. המכונה מניבה רווח של 110 שקל לאחר שנה ורווח של 145.2 שקל לאחר שנתיים. אם הריבית השנתית במשק היא 10% אזי הסכום המקסימלי בשקלים שנהיה מוכנים לרכוש את המכונה הוא:

- א. 210.4
- ב. 220
- ג. 200
- ד. 198.2

20. הבנק מציע לך 2 תכניות חלופיות :

1. תכנית חיסכון צמודת מדד בריבית של 2% לשנה.
 2. תכנית חיסכון שאינה צמודה בריבית של 5% לשנה.
- א. ייתכן כי הריבית הריאלית בתכנית 1 תהיה 3%.
 - ב. אם הינך צופה אינפלציה של 3% לשנה תעדיף את תכנית 1.
 - ג. אם השקעת 100 שקל בתכנית 2 והאינפלציה תהיה מעל ל- 3% תקבל בסוף השנה יותר מ- 105 שקלים.
 - ד. בכל מקרה תעדיף את תכנית 2.